

Wakar, Marcin

Warmia i Mazury w obliczu przemian cywilizacyjnych : 15 lat przekształceń gospodarczych i społecznych 1990-2005 : sprawozdanie z konferencji

Komunikaty Mazursko-Warmińskie 2, 311-313

2006

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Marcin Wakar

Warmia i Mazury w obliczu przemian cywilizacyjnych. 15 lat przekształceń gospodarczych i społecznych 1990–2005. Sprawozdanie z konferencji

8 grudnia 2005 r. w Ośrodku Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie odbyła się konferencja zatytułowana: „Warmia i Mazury w obliczu przemian cywilizacyjnych. 15 lat przekształceń gospodarczych i społecznych 1990–2005”. Organizatorzy tego przedsięwzięcia: Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie i Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przygotowali na tę okazję 6 referatów i 5 komunikatów.

Konferencję otworzył dyrektor Ośrodka Badań Naukowych prof. dr hab. Stanisław Achremczyk. Jako pierwszy wystąpił prof. dr hab. Janusz Heller, który wygłosił referat zatytułowany: „Gospodarka regionu warmińsko-mazurskiego na tle kraju”. W nim omówił badania prowadzone w katedrze makroekonomii UWM. Za pomocą wykresu przedstawił poziom produkcji i usług na tle kraju i stwierdził, że wygląda on podobnie jak w województwach: lubuskim, podlaskim i świętokrzyskim – czyli w województwach o najniższym rozwoju gospodarczym. Na koniec dodał, że w 2003 r. w województwie warmińsko-mazurskim odnotowano najszybszy wzrost gospodarczy (spośród wszystkich 16 województw).

Drugie wystąpienie zatytułowane „Ewolucja przestrzeni ekonomicznej regionu warmińsko-mazurskiego” przygotowali wspólnie prof. dr hab. Jerzy Suchta i prof. dr hab. Wojciech Żebrowski. Referował prof. Suchta, gdyż z powodu choroby nieobecny był prof. Żebrowski. W tym wystąpieniu prof. Suchta zaznaczył o jakie tereny poszerzyło się dawne województwo olsztyńskie. Przedstawił układ obszarów miejskich i wiejskich, a także wspominał o zasobach mieszkaniowych i ich wyposażeniu w instalacje. Na mapach regionu przedstawił sieć komunikacyjną i podsumował, że ta wymaga restrukturyzacji i rozwoju, co będzie miało pozytywny wpływ na podniesienie wzrostu gospodarczego w województwie.

Jako trzeci wystąpił prof. dr hab. Eugeniusz Niedzielski z referatem zatytułowanym „Restrukturyzacja przedsiębiorstw przemysłowych w regionie warmińsko-mazurskim”. W nim omówił rodzaje restrukturyzacji, a następnie przeszedł do zmian własnościowych i przedstawił cele prywatyzacji: ekonomiczny, praktyczny, polityczny i populistyczny. Podsumowując przedstawił na wykresie liczbę przedsiębiorstw sprywatyzowanych w latach 1990–2005.

Czwartym referentem był dr hab. Mirosław Gornowicz, który przygotował wystąpienie zatytułowane: „Przekształcenia w gospodarce żywnościowej w regionie warmińsko-mazurskim”. W nim zwrócił uwagę na fakt, iż w województwie warmińsko-mazurskim mamy przewagę plonów i bydła nad produkcją trzody chlewnej w stosunku do reszty kraju. Podkreślił, iż rolnictwo w regionie jest słabo zmechanizowane o czym świadczy np. ilość traktorów na 100 ha ziemi. Zauważył też, iż nastąpił gwałtowny spadek pogłowia bydła i produkcji wędlin na rzecz 50% wzrostu produkcji masła.

Ostatni z referatów przygotowanych na pierwszą część konferencji wygłosiła dr Renata Marks-Bielska. W swym wystąpieniu zatytułowanym: „Przekształcenia w rolnictwie i gospodarce na obszarach wiejskich” omówiła przesłanki restrukturyzacji Państwowych Gospodarstw Rolnych. Stwierdziła, że udział PGR-ów we własności ziem rolnych wynosił ok. 50% (w dawnym woj. olsztyńskim). Zatrudniano tam około 65. tys. pracowników, z czego w latach dziewięćdziesiątych zwolniono ok. 40 tys. osób. Następnie przedstawiła pokrótce losy byłych pracowników PGR, z których większość zasilila rzesze bezrobotnych. Podsumowując wystąpienie omówiła pozytywne i negatywne skutki restrukturyzacji PGR-ów. Po tym referacie ogłoszono przerwę.

Część drugą konferencji, na którą składało się pięć komunikatów i jeden referat, otworzył prof. dr hab. Jerzy Suchta. Pierwszy komunikat zatytułowany: „Inwestycje zagraniczne w regionie warmińsko-mazurskim” wygłosiła dr Wiesława Lizińska. Omówiła bezpośrednie inwestycje zagraniczne, zwracając uwagę na fakt wejścia Polski do Unii Europejskiej. Wyróżniła trzy typy inwestycji zagranicznych: bezpośrednie, przejęcia i prywatyzacje. Zauważyła, że w woj. warmińsko-mazurskim działa aktualnie ok. 800 firm zagranicznych, podobnie jak w woj. lubuskim. Mniej firm działa tylko w woj. podlaskim i świętokrzyskim. Pod koniec wystąpienia zwróciła uwagę na słabą atrakcyjność inwestycyjną regionu.

Jako druga wystąpiła dr Magdalena Wojarska z komunikatem zatytułowanym: „Przekształcenia własnościowe w regionie warmińsko-mazurskim”. W nim uściśliła pojęcie sektora publicznego i przekształceń własnościowych. Następnie omówiła prywatyzację przedsiębiorstw państwowych w latach 1990–2004. Podsumowując stwierdziła, że prywatyzacja w sektorze publicznym (jej zasadnicze procesy) powinny zakończyć się w 2006 r.

Trzeci komunikat zatytułowany: „Przemiany w infrastrukturze regionu warmińsko-mazurskiego” wygłosił dr Krzysztof Krukowski. Omawiając przemiany w infrastrukturze regionu wziął pod uwagę: infrastrukturę komunalną, ochrony środowiska, transportową i telekomunikacyjną. Zwrócił uwagę, że województwo warmińsko-mazurskie zajmuje dziesiąte miejsce (na 16 województw) jeśli chodzi o sieć wodociagową i gazową. Zauważył także znaczny wzrost komunalnych oczyszczalni ścieków, a także potrzebę rozwoju dróg w województwie.

Czwarty komunikat zatytułowany: „Współpraca międzynarodowa regionu warmińsko-mazurskiego oraz współpraca transgraniczna z Obwodem Kaliningradzkim” przygotowała dr Renata Biało-brzeska wraz z mgr Izabelą Zabielską. Wygłaszając komunikat mgr Zabielska wymieniła partnerów zagranicznych województwa: Włochy, Francję, Szwecję, Rosję, Danię, Słowację, Ukrainę, Hiszpanię i Chiny. Następnie omówiła zadania władz rządowych i samorządowych zaznaczając potrzebę modernizacji i budowy przejść granicznych. Stwierdziła, że około 40% gmin województwa warmińsko-mazurskiego deklaruje współpracę zagraniczną z wyżej wymienionymi partnerami, zaś 33% gmin współpracuje już z Obwodem Kaliningradzkim.

Ostatni z komunikatów, zatytułowany „Promocja regionu warmińsko-mazurskiego” przygotowali dr Mariola Grzybowska-Brzezińska i dr Jacek Michałak. Komunikat wygłaszał dr Michałak. Zaznaczył on, że promocja regionu odbywa się za pomocą komunikacji formalnej i nieformalnej. Używając pojęcia marketingu terytorialnego omówił instrumenty promocyjne jakimi są logo regionu, jego hasło itp. Dodał, że na promocję regionu warmińsko-mazurskiego wydano w 2004 r. 2,5 mln zł. Za tę sumę wspierano imprezy kulturalne, sportowe i turystyczne, a także wydano informatory i foldery.

Z ostatnim referatem, zatytułowanym „Okres przemian – nowe doświadczenia i nowe wyzwania regionu warmińsko-mazurskiego” wystąpił dr hab. Dariusz Wałdziński. W swym wystąpieniu stwierdził, że integracja europejska wciąż trwa. Zaznaczył, że wiek XXI jest czasem przełomu,

gdyż przemysł przejdzie na gospodarkę opartą na wiedzy, a usługi zastąpią wysokie technologie. W sferze kultury wyzwaniem jest postmodernizm. Władze regionalne zmuszone więc będą zmierzyć się z relatywizmem prawdy. Na koniec referent stwierdził, że w polityce lokalnej zachodzą ważne wyzwania natury interdyscyplinarnej, w związku z czym, ekonomiści będą zmuszeni opierać się na doświadczeniach socjologów i politologów. Obrady zamknęła dyskusja, w której odniesiono się zwłaszcza do ostatniego, prognostycznego wystąpienia.

Konferencja, która odbyła się w Ośrodku Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie była jedną z pierwszych prób podsumowania przemian cywilizacyjnych regionu warmińsko-mazurskiego, jakie dokonały się na przestrzeni ostatniego piętnastolecia. Przekształcenia gospodarcze, społeczne i ekonomiczne omawiane przez referentów były następstwem przełomu politycznego 1989 r. i wejściem Polski w struktury Unii Europejskiej. Wszyscy prelegenci stwierdzili, że transformacja wciąż trwa i wciąż jest otwartym tematem badań.